

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 6 korona, fél évre 3 korona, negyed évre 1-50 korona, egyes szám ára 10 fillér.
Előfizetési pénzek a kiadóhivatalhoz címzendők.

Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztő és kiadó: RÓNAI FRIGYES.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Köszeg, Várkör 39. szám.

Nyitlár sora 40 fillér.

Hirdetések nagyság szerint jutányos ábrán számíthatnak meg.

1915 karácsonya.

Ágyudörgés, gépfegyverropogás közt köszönt be immár másodszer a kereszténység legnagyobb ünnepe; Isten, ki a világot földi áldásaival felékesítette, az eltévedt emberiségen is könyörölni akart; legdrágább mennyei adományával áldotta meg, elküldvén egyszülött fiát, kinek megjelenésével lett:

„Dicsőség a magasságos mennyekben az Istennek és e földön bekesség és az emberekhez jóakarát.”

Az Igének csak egy része teljesebbé az idén: Dicsőítjük mindenképpen Urát, aki a győzelem kegyével árasztja el a hazájukat, igazukat védő hadfiainkat, — de mialatt hőseink künn a harcmezőn, mi polgárok meg itt az országban elszántan küzdünk létünkért, szabadságunkért, jövőnkért: fájdalommal megadással kell karácsonykor nélkülöznünk, azt a boldogító, lélekemelő tudatot, ami ennek a szent ünnepnek fénye, pompája: a békét, melyet a gonosz szomszéd rakoncátlanok, pusztítási dühe foszlányokká téped.

Az ünneprontók elfordulnak az Istentől, a sok vereségből, mellyel diadalmas fegyvereink sujtják őket, okulni nem akarnak, önhittségükben okosabbnak tartják magukat a megdöntetlen tényeknél és a jelen vigasztalanságát helyesen fel nem ismerve, a jövőbe, az okokban szükkülő reményekbe kapaszkodnak, csak hogy terület- és nyereségvágyaikat el ne kelljen rontaniok.

Szomorú bölcsesség! Hiu is, erkölcstelen is. Hiu: mert képtelenség feltételezni rólunk, hogy gazdagságszomjuk kedvéért megingathatlanul erős pozícióinkban engedni fogjuk széjjelmargangolni testünket; erkölcstelen, mert siker esetén sem lehet gonosz törekvésükön áldás. Önkéntelenül eszünkbe jut a mesebeli Midas, aki megvakítva aranyvágyától kérte Istent, hogy minden, amire a kezét teszi, arannyá váljék. Isten teljesítette balgatag kívánságát. Midast egy ideig mulattatta az arany látása, de

amikor étele és itala is kemény, fényes arannyá vált kezei alatt, csakhamar beláta kivánsága esztelenségét és kérve-kérte Istent, hogy vonja meg tőle adományát.

Vagyont és örökké csak vagyont hajhászó emberek aligha úgy nem járnak, mint Midas, ha az ily ünnepnapok időről-időre nem figyelmeztetnek őket, hogy valami magasabbra születtünk. De az antánót, elen a kapzsi és perfid Angliával, még az ilyen nagy ünnepek sem győgyíthatják meg telhetetlen kapzsisagukból.

Mi a karácsonyt az emberiség diadalünnepének tartjuk. Az a szózat, mellyel az angyalok Urunk születését üdvözölték: „E földön bekesség és az emberekhez jóakarát” e napon vilagszerte valóságga akartuk tenni, mert ez az a nap, melyen az ellenség felkeresi ellenségét, hogy vele kibéküljön, ez az a nap, melyen közösnek, általánosnak kellene lennie a bekeben való örömmek a keresztény világban. Béke akarral nyujtottuk oda jobbnkat, de az ellenség dacosan elutasította. Vakságában vereségét is győzelemnek tartja és nem nyugszik addig, míg teljesen megtörve és megalázva konyörögni kell majd azért, amit még most kevesebb aldozat aran könnyen megkaphatna: a békét, mely nyugalmat, boldogságot juttatna a világháború borzalmaitól zaklatott emberiségnek.

Karácsony! Megváltónk születése napja, Istenimadásunk hirdetője, emberszeretet kincsesháza, emeld föl kintzolt lelkünket a mennyek Urához, hogy adjon írt, balzsamot sajgó sebeinkre és nagy bánatunkban vigasztaljon azzal az igazsággal, hogy nem mi vagyunk azok, kik a kereszténység nagy ünnepét galád ármánykodással, beketröntő oldókló tusakodással elcsufítják, kigunyolják és megszentsegtelenítik.

De eljön, biztosan eljön még az az idő, amikor megvalósul az angyalok szava, mely az igazság trónjáról fog hangzani a világ felé, hirdeten Istennek dicsőségét és „e földön bekességet és az emberekhez jóakarát”.

Hírek a háborúról.

A vezérkar keddi jelentése. Orosz hadszínterén nincsen újsg.

Olasz hadszíntér: Az egész harcfronton mérsékelt tüzérségi tevékenység, amely csak a Ciese szakaszon és Coldi Lana területen vált behevesebbé.

Délkeleti hadszíntér: Kovess tábornok csapatai rohammal vették be az ellenség erősen kiépített hadállását a Tara kanyarulatánál. Bjelopoljetól délnyugatra és Godusánál, Beranetől északra a Tara mentén folyt harcokban 3 hegyi ágyút, 2 tabori ágyút és 1200 puskát zsákmányoltunk.

A vezérkar szerdai jelentése. Orosz hadszíntér: Ratalowkával szemben a Stry mellett egy orosz felderítő osztagot ugrattunk szét. Egyebkent helyenkint tüzérségi harcok vannak.

Olasz hadszíntér: A tiroli déli harcfronton a tüzérségi harcok tovább folynak. 2 olasz századot megsemmisítettünk, amint ejtet a Monte San Michele ellen irányuló előretörtést kíséreltek meg.

Délkeleti hadszíntér: A montenegróiak elleni üldözési harcok során tegnap rohammal ujjól elfoglaltunk egy ellenséges hadállást Beranetől északra.

A vezérkar csütörtöki jelentése. Orosz hadszíntér: Helyenkint tüzérségi harc és csatározások.

Olasz hadszíntér: Az olasz tüzérség tevékenysége a tiroli déli harcfronton tovább tart. A többi harcfronton is helyenkint elszigetelt tüzérségi harc. Egy ellenséges századnak Doljenél, a tolimeni hídló mellett ellenünk intézett támadása tüzelésünkben összeomlott.

Délkeleti hadszíntér: Ipeknél újabb 69 ágyút zsákmányoltunk, melyeket a szerbek elástak. E szám alighanem jelentősen emelkedni fog.

A vezérkar pénteki jelentése. Orosz hadszínterén nincsen újsg.

Olasz hadszíntér: A helyzet változatlan. A Judikariákban tegnap is hevesebb ágyúharcok folytak. A tengerparton Podgoranál egy olasz zászlóalj támadását visszavertük.

Délkeleti hadszíntér: Egy a Tepea környékén meg az északi Tara part szakadékaiban rejtve maradt, kisebb montenegrói osztagot rövid harc után elfogtunk.

Az angolok futása a Dardanellaktól. Az angol és francia csapatok majdnem teljesen visszavonultak Imbroz, Tenedos és Lemnos szigetéről is. A csapatok közt az elvonulás elrendelése óta mind nagyobb kedveltség uralkodik, különösen mióta megtudták, hogy a szerb harcfrontra szállítják őket.

Tárca.

A községi régi jó világból.

V.

A községfalvi nagy tüzvész.

F. évi december 4-én volt 51. évfordulója annak a katasztrofális tüzvésznek, melynek Köszegfalva martalékká esett.

1864. évi december hó 4-én este 7 óra körül utott ki a 60. és 61. házzám közti udvarszinben és oly rohamosan terjedt, hogy az egész telep egy fél óra alatt lángokban állott. A tüznek rohamos terjedését nagyon előmozdította a bőszi vihar, mely a zsaratnokat egyik házról a másikra hordta. A tüzvész annál súlyosabban sujtotta községfalva lakosait, mivel: — a hiteles feljegyzésnek adatai szerint — a tél küszöbén elégett a lakosoknak összes gabonája és egyéb élelmi szere, a szarvasmarhának takarmánya; egyeseknek azonkívül, mivel a lakóháznak a mennyezete is leszakadt, a szobák s konyha berendezése is. A tüzvész legfájdalmasabban sujtotta Fosz György, 62. házzámu lakost, mivel 8 éves Maria nevű leánya és 1 tehene a lángok martaléka lett.

A telepnek jobb sora megmenthető lett volna, ha a telep jobb oldalán álló háznak kiálló disznó-otját, mely tüzet fogott, megtarthatták volna, de a nagy vihar és vízhiány az oltást lehetetlenné tette. Ugyanakkor elégett a templom is, harangjai azonban épek maradtak. Nem égett le az iskola és az iskolával szomszédos néhány ház, valamint a telepen kívül álló kovácsműhely s néhány ház, összesen 12 lakhely. Ellenben elégett 50 ház és 27 pajta.

Kis gyermek voltam, midőn 1864. évi december hó 4-én este 7 óra körül jelezték a harangoknak félreverésével a tüzvészt, de csakhamar beszaladtam az utcáról a meleg szobába, mert a metsző hideg szél megdermesztette az emberi testet. Azonban következő nap a többi kíváncsi gyermekkel a nagy hideg idő ellenére kimentem Köszegfalvára (akkor még Svábfa) megtekinteni a pusztulásnak helyét. Még most is látom a rezignált férfiakat, a kesergő asszonyokat, a sirankozó gyermekeket, kiket az éhség gyötört, látom a duledező falakat, a még égő tetőrészeket, a teljes megsemmisülést. Akkor nyílt szívenem at először oly érzés, melyet előbb nem éreztem, mely szívenem távol maradt, — a fájdalom s szomorúságnak érzése. Nem is maradtam soká a pusztulás helyén, hanem siettem haza, kergettek a bánatteljes arcok.

Kerdezem Witzmann Alajos községfalvának ez időszert érdemes bíráját, mondaná meg, gondatlanságból vagy pedig gyújtogatásból eredt-e a nagy tüzvész? kijelentette, hogy atyjai mindig azt mesélték, hogy a tüzet a városban elhelyezett dragonyosok rakták — boszúból, mivel néhány községfalvi lakós a dragonyosokat az eredesüknél lopás miatt feljelentette. Ki tudná megmondani a valót? A szerencsétlenségnek, a bajnak rendesen nem akad gazdája, csak a szerencsének, a gazdagságnak van sok barátja.

Városunk közönsége — mint emlékszem — hathatósan támogatta a tuzkárosultakat, de községfalva csak hosszú idő után heverte ki a rettenetes tüzvésznek minden kárát. S hogy a nagy csapásnak emlékét a feledékenység leple be ne fedje, az utódok az évforduló napján az Isten házában konyörgést tartanak.

Ha most keresztül megyünk Köszegfalván, egy körülményt méltán fájlatunk. Azt, hogy városunk hatósága, mikor a község vagy telep ujjá

építésének kérdése foglalkoztatta, a közegészség s köztisztaságnak követelményeit teljesen figyelmen kívül hagyta és épp azért nem mondhatni, hogy feltámadt ujonnan, mint „Phoenix” a hamvaiból, hanem mint a régi Svábfa.

Ezt a nevet a fiatalabb generáció, mely a magyarság terjedésével más gondolatokat tiplál és más érzelmeket vall, mint apaiak, nem szerette már hallani, mielőtt azonban elmondanám, mikor nyerte el mostani nevét, elmondom Svábfa keletkezésének történetét azon adatok nyomán, melyeket a „bíró” a „bírói ladában” hűen megőriz.

1712. július hó 22-én megjelent küldöttségben Svábországból Obner Janos, Diepolder Jozsef, Marth Jozsef s Wendler Mihály és Pozsonyban az nap Krugovits Mihály városbíró és notarius, Pamer János, Szamp Andras, Fugh György, Hfisch György belső tanácsosok, akikkel mint a város képviselőivel a következő ideiglenes szerződést kötöttek; ideiglenesen azért, mivel a város pecsétjét nem hozták el magukkal, azért az ideiglenes szerződést saját nevük aláírásával írtak alá és saját pecsétjükkel látták el.

Az ideiglenes szerződés szerint a tanács 5 évi teljes fizetség mentességet biztosít és egész telket (110f) 15 hold szántóföldben, 8 hold rétben (Mad) alapítja meg, melyet az 5 szabadevnek telte után tartoznak minden telek után 6 napi robot helyett évi 12 forint censust fizetni.

Biztosan feltűnik, hogy az ideiglenes contractus nem Köszegen, hanem Pozsonyban jött létre. Ennek több magyarázatot lehet adni. Az első, talán azért, mivel a magyar kormányának székhelye Pozsony volt, de akkor miért nem vitte a magistratus a hivatali pecsétet is magával? Akármilyen azonban a magyarázata a szerződés létrejöttének Pozsonyban, a magistratus a svábokat a szerződés elfogadásáról előbb nem értesítette, míg ezek 1713. évi kora

híve mozgalmuknak, mivel a házasabbak má...

Hajórajunk Durazzóban. A „Gazetta“ és a „Venezia“ jelenti, hogy egy 6 torpedóüzőből és 2 cirkálóból, valamint 19 távolabb eső cirkáló hadihajóval álló osztrák-magyar hajóraj a San Giovanni di Medua előtt folytatott működése után megjelent Durazzo előtt. Itt a hajóraj parancsnoka elrendelte a legénység megmentésére való előkészületek megtételét, azután valamennyi gőzhajót és vitorlást elpusztított. A durazzói lakosság attól félt, hogy a várost fogják bombázni, de az osztrák-magyar diplomáciai képviselő biztosította őket, hogy ismerve a monarchia iránt mindenkor bebizonyított loyális érzületüket, őket nem fogják bántani. Az osztrák-magyar hajóraj megjelenése bizonyítja, hogy az olaszok tengeri fölénye csak mese s nem az olaszok, hanem az osztrák-magyar csapatok fognak legközelebb Albániában partszállani. A durazzói kikötőben levő hajókat az rt kellett elpusztítani, hogy a szerbek élelmezését lehetetlenné tegyék.

A szerb menekülők rettenetes sorsa. A Szerbiából menekülők a központi hatalmak offenzívájának sikeres előrehaladásakor a Rigómezőn gyülekeztek össze, mintegy 750 ezren. E szerencsétlenekből utóbb csak 250 ezren menekültek át Albániába, ez utóbbiak között is azonban rettenetes pusztítást vitt végbe a nyomorúság. Akik el nem pusztultak és akik fogságba nem kerültek, kénytelenek voltak hulladékokkal táplálkozni.

Uriasi török győzelem. Konstantinápolyból jelentik: Csapatunk az Anaforta és Ari-Burnu szakaszon általános támadásba kezdtek. Az ellenség ellen-támadással akart felelni Ari-Burnunál, amelyet rendkívül súlyos veszteségeik mellett visszavertek s közben rendkívül fontos támaszpontokat foglaltunk el. Katonáink hónapok óta várták ezt az offenzívát, amelyet bámulatos lendülettel és áldozatkészséggel vívtak meg. Előretörő csapatunk az ellenséges fronton csak holttesteket találtak. Egy másik hivatalos távirat jelenti, hogy az Ari-Burnu és Anaforta szakaszon a törökök az angolokat teljesen megverték és vad menekülésre kényszerítették. A szákmány mérhetetlen. Az óriási kódd lehetetlenné tette az ellenségnek a menekülést.

Az elkészt Anglia. Lord Georg angol minicós miniszter szerdán szenzációs beszédet mondott az alsóház ülésén. Többek között ezeket mondta: A kérdés az, hogy a háborút egy éven belül befejezzük e, vagy tovább fog tartani. De minden a munkásoktól függ. Mert eddig vagy későn érkezünk, vagy későn kezdünk minden akciót, amit már ellenségeink gonyosan ki is használnak. Tény, hogy későn kezdünk vállalkozásunk és elkéstünk az előkészületekkel is, ha nem sietünk, atok száll szent ügyünkért, amelyért annyi szent vért ontottunk. Arra kéri a minicós gyárak munkásait, ne fűggeszenek „Későn“ feliratu plakátokat a gyárak kapuiira. Az angol nemzetnek nincs oka aggodalomra, mert Párisban legutóbb haditanás volt, amely olyan határozatot hozott, hogy néhány hónap alatt megfordítja a hadiszerecsét.

Szaporítják az angol hadsereget. Az alsóház szerdán egyhanguan elfogadta a törvényjavaslatot, amely a hadsereg állományát egy millió fővel emeli meg.

Egyiptom védelme. E héten újabb 70.000 főnyi csapatot, főleg indiai és ausztráliai katonákat szállítottak Szuezhhez. Az angolok a csatornánál 200.000 egész Egyiptomban 300.000 katonát igyekeznek koncentrálni.

A német hadsereg gyászja. Emmich tábornok, Lüttich meghódítója, diadalmas csaták dicső vezére szerdán reggel meghalt.

A szerb kormány bűnrészesége a sarajevói gyilkosságban. Szófiából jelentik: Itt a legközelebbi napokban várják a szerb külügyminiszterium titkos aktáinak közzétételét, mely akták Nis elfoglalásakor kerültek a bolgárok kezére. Az akták kétségtelenül igazolják a szerb kormány bűnrészeségét a világháború felidézésében, valamint a bűnrészeséget, mint felbujtó Ferenc Ferdinánd néhai trónörökös és hitvese meggyilkolásában.

tavasza a magistratushoz azon kérdést nem intézték: kívánja-e a contractust megtartani? Ezen levél folytán a magistratus 1713. évi március hó 2-án hozott determinatio alapján kivonatilag értesítette: „bizást eljőjenek, kezeknél levő Assecuratio szerint leszen decumatiojok.“

A svábok ezek után eljöttek. Mielőtt azonban Svábfalu építésébe kezdettek volna, 1713. évi május hó 9-én a magistratussal a pozsonyi szerződésnek pótlásaképp a következő pontokra nézve tartottak barátságos eszmecsérét: Félteleknek nagyságát 8 1/2, 1/4 teleket 4 1/2 hold föld földben állapították meg, melyért évi 6, illetve 3 forint census fizetendő; a szukséghez képest építési, tüzi- és soványhez fát kapnak, legeltetési jogot s azon szabadságot, melyet Kőszeg szab. kir. városnak minden polgára a város területén vagy azon kívül élvez; teglagyártásra engedélyt; a császári adót illetőleg az 5 szabad évnek elmúltja után a vagyoni állapotukhoz képest aránylagos adót kötöttek ki, azonkívül még azt, hogy házukat elcserelehetik és eladhatják.

1713 évi augusztus hó 3-án a magistratus deputalta Szamp András kamarást s Lohr János uramat, hogy eddig a Lukácsbáziak által birt földet a Sváboknak elosszák. Ugy látszik azonban a föld kevés volt, mivel 1714. év folyamán Szamp Andrásnak javaslatára a Svábok számára Cseke Ferenc től holdanként fizetendő 3 forintért 10 holdnyi földet vásároltak.

Városi közgyűlés.

— 1915. december 23-án. —

Csak kb. negyedórát tartó rendkívüli közgyűlés emelte fel az idei közgyűlések számát, hogy egy rovással több jusson a közgyűléseket nem látogató városatyáknak. A bérkocsisok ügye tette sürgőssé. A közönség úgy elkényesztette őket, amiért tarifájukat nem nézi, hát ők viszont a város vámtarifáját nem nézték. A bérkocsisok már megszokták, hogy akárhogy van, mindig az ő javukra billenjen a mérleg. Az ő előnyük: ha a közönség nem nézi a kocsitarifát, az ő előnyük az is: ha ők meg nem nézik a vámtarifát. De nézte az új polgármester és mert rajtót a vámjövedelmet évek óta károsító eljárásra, hát eljárt ő is — a város érdekében s ez azután nem tetszett sem a bérkocsisnak, sem az utasnak. Mert mindenki úgy gondolkozik: ejnye-ejnye igaz van a szegény bérkocsisoknak, ha nincs pasassuk a vasutról befelé, hát kerestetük sincsen, hát miért fizessenek vámot? — Pedig másképp áll a dolog. A bérkocsisok az utastól kifelé is szedték a vámot, amikor pedig nem jár s rendszerint csak akkor találhatók a vasuton, ha utast vittek oda. A bérkocsisok pedig jelentékeny megtakarítást érnek el a fogatok fentartási költségeinél, mivel aszfaltos uton járhatnak, illik tehát az aszfaltköltségek törlesztéséhez hozzájárulni. A közgyűlés méltányosabb volt velük szemben, mint ők szoktak lenni az utasokkal szemben. A város engedett a tarifából.

A közgyűlés megnyitása során igen fontos bejelentése volt a polgármesternek. A kukoricahányt sirattat, még inkább azt, hogy a központ ígéretek dacára nem ad és legjobban azt, hogy tavasszal zsir- és husragaság lesz ennek a következménye. Bejelentette tehát, hogy az üresen álló sertéshizlaldába 400 sertést tervez beállítani hizlalásra s mert városi üzemeknek valószínűleg adnak kukoricát, talán sikerül neki a város közlelmézése érdekében eredményt elérni. A közgyűlés általános helyesléssel fogadta e bejelentést s őszintén kívánta, hogy e jó szándékában — disznója legyen.

A közgyűlés a tanács javaslata alapján elhatározta:

1. Társas- és bérkocsi tulajdonosok kérelmére s közérdekből a vámtarifát 1916. január elsejétől kezdő hatállyal a következőképen módosítja: A társaskocsi csak 8 fillér vámot fizet a vasutól befelé, ha két utasnál több nincs kocsiján. A bérkocsik, ha a vasutról befelé üresen közlekednek, ez esetekben kivételesen csak 8 fillér, az egyfogatu csak 4 fillér vámot fizetnek.

Kölesonos boldog ünnep- és új év kívánságokka fejeződött be ez év utolsó közgyűlése.

Városi ügyek.

Hirdetmény

a szabadságot katonák bevonulása tárgyában.

A 18. honvédelgyalozozred lábbadozóosztag parancsnoksága hivatalosan közli Karánsebesről, hogy a lábbadozóosztag által mezőgazdasági munkák végzésére szabadságot legénység f. hó 26-án Karánsebesre utnak indulni tartozik, ellenkező esetben a csendőrség vezet elő. Kívételt képeznek azok, kiknek f. hó 26-át meghaladó időre a felsőbb katonai hatóság engedélyezett hosszabbítást, avagy mezőgazdasági szabadságot.

Kőszeg, 1915. december hó 20-án.

Kőszegi József rendőrkapitány.

Hirdetmény.

Kőszeg szab. kir. város polgármesteri hivatala a szombathelyi m. kir. pénzügyigazgatóság 3a07.915/11 sz. rendelete alapján közhírre tette, hogy az 1915. évi III. oszt. kereseti adókievetési lajstrom december 24-től 31-ig 8 napi közzemlére ki van téve.

Svábfalunak alapítói voltak 1714-ik évről származó kimutatás szerint: Mayer János, Ráner Ferenc, Kherer János, Vieland Antal, Einszler György, Szebalht János, Ohr Jakab, Ober János, Barfissler György, Zvinger Simon, Gotz József, Zeller Bertalan, Morth József, Schmitt Boldizsár, Kriest Andras, Tombeck János és Roth Mihály, kiknek egyenes leszármazói a községben nincsenek. Mayer, Tombeck, Roth nevű családok — kath. ágon — vannak a városban, talán utóbb költöztek ide.

Az alapított községnek — kis községi jelleggel a város utóbb is elismerte — első bírāja volt: Mayer János, esküdtek a bíró részére: Ráner Ferenc, Zeller Bertalan; a város pedig kisbírónak megválasztotta Vieland Antait, esküdtek Seebolht Jánost, „jöllehet magukra nem akartak venyi“ amint az a jegyzőkönyvi kivonatban feljegyezve van.

Kőszeg szab. kir. városa 1767-ben a szegény kis falut — úgy van megemlítve a részükre kiadott okiratban — a katonai terhek és előfogatok alól felmentette, a rá következő 1768. évben pedig Kohl György bíró, Zeller János kisbíró, Kretzl Pál, Kogler Ferenc és Wurst János esküdteknek kérelmére a Pozs. nyban 1712 ben ideiglenesen kötött contractust confirmálta és a városi pecséttel ollátta.

1820-ban Svábfalu község az akkori kormánytól a földeknek korlátlan jogát kérelmezte, de kérelmüket nem teljesítették. Erdemes meg feljegyezni, hogy a lakosok 1869. 1870-ik években „in der kurzen Ried“-ben szőlő-

A közzemlére kitételnek a felebbezési határidő megállapítására nincs kihatása; a kivetés ellen irányuló és a közigazgatási bizottság adóügyi bizottsághoz intézendő esetleges felebbezések az adóív kézbesítését követő 15 nap alatt a pénzügyigazgatósághoz adandók be.

Kőszeg, 1915. december hó 21-én.

Jambrits Lajos, polgármester.

Hirdetmény.

A m. kir. földmivelésügyi miniszteriumnak 89.900/915. M. E. számu rendelete alapján közhírre teszem, hogy mindenki köteles 1915. évi december 20. napján birtokában levő összes tengeri készletet 1915. évi december 28-ig a polgármesteri hivatalban ajtó 10. sz. alatt bejelenteni, tekintet nélkül arra, hogy a tengeri az ő termése-e vagy sem, továbbá tekintet nélkül arra, hogy a készlet közsükségleti célokra igénybevett-e vagy sem. Ugyan- csak bejelentendő azon tengeri készlet is, amely gépkocsin, vasuton, vagy hajón fuvarozás alatt áll.

Kihagást követ el és az 1914. évi L. t.-c. értelmében két hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel fog büntetni az, aki tengerikészletét a megjelölt határideig be nem jelenti, azt elrejtí s az ellenőrzést megkísérli. Arra a készletre nézve, amelynek tekintetében a kihagást elkövették, a rendőri büntető eljárás során a törvény értelmében elközbáznak van helye.

Kőszeg, 1915. december hó 23-án.

Jambrits Lajos, polgármester.

Helyi hírek.

Postautalódynt mellékelünk igen tisztelt előfizetőinknek, hogy az előfizetés megújítása iránt meg kellő időben intézkedhessenek. A lap előfizetési ára a címe alatti rovatokban van feltüntetve és az utalványon. „Az 1916. évi Kőszeg vidéki képes Naptárt“ ingyen és bérmentesen küldjük azonnal, míg a készlet tart, mindazon előfizetőinknek, akik akárcsak egy negyedévre megküldik az előfizetési összeget. E naptár a naptári részen kívül nemcsak sok érdekes és hasznos olvasmányt, adomát tartalmaz, hanem a város és vidékének teljes hivatalos névjegyzékét is, mely ugy az itt lakóknak mint a távolban tartózkodóknak oly sokszor tesz kitünő szolgálatot.

Eolbey-Thyll Sandor ezredesét a magyar nemes-séggel való kitüntetésé alkalmából polgármesterünk sirgonyileg üdvözölte a város nevében. Meleghangu levélben köszönte meg ezt a figyelmet, mely annál jobban megörvendezte, mert, mint írja, az első üdvözölés éppen városunkból jött, melyhez mindenkor igaz szeretettel ragaszkodik.

Előleptető kitüntetés. Chernel Viktor alezredesnek, ki Sopronban mint a 11-es huszárok pótkeret parancsnoka működik, Ofelsége az ezredesi címet és jelleget adományozta.

Előleptető kitüntetés. Tauscher Béla vadászszázadost Ofelsége őrnaggyá léptette elő. Az ujoncok kitünő kiképzése körül szerzett érdemei elismeréséül érdesult ebben, valamint a katonai jótékonyág érdekében kifejtett működéséért.

Ujabb kitüntetés érte dr. Nagy-Ebeling Miklós fővárosi ügyvédjelöltet, tartalékos tűzérőfőhadnagyot, akiről mult számunkban is megemlékeztünk, hogy mult ősszel Ofelségétől a Signum laudis, most pedig a német császártól a Vaskeresztet kapta. E héten érkezett meg számára Ofelsége ujabb kitüntetésé, melyet már szeptemberben, mikor még az olasz fronton harcolt, adományozott neki. Ez a legfelsőbb elismerés ujabb tudtuladása s mellyel a hadiakitményes Signum laudis rendjel ezüstérme jár.

Kitüntetés. Berthóti Berthóty Pál alánu-főhadnagyak a harc téren teljesített kitünő felderítő szolgálatai fejében Ofelsége a hadiakitményes katonai érdemkeresztet adományozta.

műveléssel kezdtek foglalkozni és bár 1875-ik évben már 156 akójuk termelt, de a szőlőművelést utóbb ismét abbahagyták. Egy-két barack és cseresznyefa hirdeti, hogy „in der kurzen Ried“-ben valamikor mast műveltek.

Svábfaluban is csak az történik, ami más-hason kisközségben. Az emberek egész héten át szorgalmasan dolgoznak, vasárnap pihennek s templomba járnak. A megszokott mindennapi életüket kissé mozgásba hozza egy-egy család esetében, — akár orvendetes, akár szomorú — egyebekben lelki állapotuk, ha még az adót is tudják fizetni, esendes s nyugodt marad.

Csendességüket és nyugalmaikat többször megzavarják az urak, midon az alkotmányos élet érdekében avagy a maguk mulatságára politikába fognak s ilyen esetekben a „paraszt“ polgártársnak, kinek szavazata szinte az urnába esik, kedvét keresik. Hat a városi urak is, midon saját kedvtelésükre politizálnak, néhányszor megzavarták a jó sváboknak belső lelki nyugalma, előttük akkor már népszerűtlen census — „állodium“ — elengedésének igéretével azon esetben, ha a politizáló urakkal tartanak. Azontul minden választásnál az „állodium“ elengedése, vagy megváltása volt azon varázs szó, mellyel a svábokra hatni akartak. A hatalomra jutott egyes pártok valóságban a képviselőtestület ele vitték a sváboknak kívánságait — jóakarattal, de a kisebbségben maradt part a hozott határozatot azután mindig megappellálta és így a jó svábok soha nem

Előléptetés. A főváros legutóbbi tisztújítása alkalmával Bóssinger Rezső fővárosi aljegyzőt, Baumgartner János sörgyári igazgató vejét, óriási többséggel megválasztották tanácsjegyzőnek.

Uj hadnagy. Schiefer Ferenc zászlóst, Schiefer József nyug. váro-i őrmester fiát, Ofelsége hadnaggyá léptette elő.

Házasságot kötöttek mult vasárnap Hesse Károly orgonakészítő Sovitsberger Zsófiával továbbá Bruckner Alajos számvivő altiszt, a vitézségi érem szalagján függő koronás érdemkereszt tulajdonosa Jenatsek Jozseffinnel. Utóbbiak a Dorner-féle vendéglőben tartották a lakodalmat, melyen igen jól mulattak.

A jövő évi szombathelyi esküdtsekbe Kőszegről a következők lettek sorshuzással jegyzékké véve: Augustz János, Baumgartner János, Czeke Gusztav, Dóra L., Frankl Lajos, Freyler Lajos, Gurtl Odon, Hammer József, Horváth Bela, Kovács József, báró Miske Kálmán, Móhi Vilmos, Németh Imre, Terlán Kornél. A sorshuzás ezúttal igen kedvezett a kőszegi esküdtképes polgároknak. Hasonló jól kívánunk nekik egyéb sorshuzásoknál is.

A sörgyár részvénytársaság szerdán délelőtt 11 órakor a városház termében tartja az évi közgyűlést. A kibocsátott mérleg szerint 50 000 koronát meghaladó tiszta jövedelmet ért el s így az elmúlt üzletévről ismét osztalékhoz juttatja a törzsrésztvényeseket, ami immár egymást követő 3 éven át történik. Az elmúlt évre 3 százalékos osztalékot javasol az igazgatóság, mert 30 000 koronánál többet juttat a tartalék- és értékesítési alapnak, mely az elmúlt három év óta jelentékeny összegre gyarapodott. A törzsrésztvényesekre nézve hosszú évek során át tartott meddő eredmény után ez kétségtelenül igen örömdetes, csak éppen az a sajnálatos, hogy világháborúnak kellett kitörnie, hogy ezt megérje, holott béke idején is már elérhető lett volna. Nem kellett volna hozzá más, mint az ami most történik: nemcsak megbeszélni, de meginni is kell — a hazai gyártmányt. E közgyűlésen újra választják a tisztikart, alapszabálymódosítás is lesz s végül 21 darab elsőbbségi kötvényt fognak kisorsolni.

A ker. honvéd tisztovábbképző tanfolyam hallgatói befejezvé az első kurzust, mult vasárnap hagyták el a várost, hogy csapattesteikhez bevonuljanak. Mint értesülünk a másik kurzus idevezényelt hallgatói január 6-án érkeznek ide.

A második pótszemlet e hó 22. és 23-án tartották meg városunkban, ugy a járási mint városi hatóság területére. A sorozóbizottság elnöke Somogyi Miklós vármegyei főügyész, katonai elnöke Gerenday József őrnagy volt, mint sorozótisztek közreműködtek David Kálmán százados, Rusa Béla főszolgabíró, Kőszegi József rendőrkapitány, mint orvosok dr. Farkas Gyula ezredorvos, dr. Lauringer János járásorvos és dr. Kovács István v. t. főorvos. A sorozás eredményét közölni tilos lévén, csak annyit jegyzünk fel, hogy a városi bevált hadkötelesek sorában a nemzeti pántlikát ifj. Feigl Gyula, Lock Emil, Frankl Ferenc, Péczely Gyula, ifj. Skriba Sándor, Czapáry Miklós ifju vitézek tűzték ki.

Orosz katonát temettek csütörtökön. Az elhunyt Saperenko Panovkuty 20 éves görög kath. dolinai születésű ifju, aki súlyosan sebesülve került az itteni tartalékkórházba és akit a rajta véghez vitt orvosi műtét sem volt képes az életnek megmenteni. Fogolytársai kísérték az örök nyughelyre s vele az ötvenedik ellenséges katona-fogoly szállt a kőszegi temető sírjába.

Erdei vadászati volt mult vasárnap Czeke Gusztáv doroszlói vadászterületén, de kedvezőtlen időjárás folytán csak 17 nyul, 3 fácán és 1 őz került teretkre. Délben az erdőben táborház mellett vadászébred volt. A vadászaton a házigazdán kívül résztvettek Chernel István, Udvardy Pál, Bohm százados, Müller főhadnagy, Gutmann e. é. önk., Pfeffel János, Bass Rezső, Hoffmann Károly, Ostor László, Koltay János és Kőszegi József.

tudták szívüknek hő kívánságát elérni mindaddig, míg végre meggyőződve az ígéretéseknek üreseségtől, az állandóknak megváltása gyanánt oly összeget nem ígértek be olyan időben, midőn nem volt választás, mely örök időre megszabadította őket a robotra emlékeztető állandómtól. Jól tették, szabad szabad polgárok most ők is s nem fogják többé üres ígérekkel biztatni.

Az idő óta a jó Svábfalunak még csak egy kívánsága volt. Az, hogy 1890-ban, midőn oly magasra csapott a hazafiúi tűz, sváb származásra emlékeztető telepnevezésük helyett olyan magyar községnevet kapjanak, mely elfelejteti velük idegen helyről történt bevándorlásukat. Hogy a telep lakói ny hazafiasan gondolkodnak, abban nagy érdeme van a majd 40 év óta eredményesen magyar szellemet beléjük plántáló Póthammer Mihály (most már ő is Mernyei) tanítónak, de kétségtelenül befolyással volt rájuk a város rohamos magyarosodása. Kérelmük felett, mely leghívebben tükrözi vissza hazafias érzelmüket, — az állandóknak megváltása kérdésében megosztott képviselőtestület Vidt Géza képviselőnek indítványa folytán egyhangulag kimondotta, hogy Svábfalu ezentúl Kőszegfalva.

Az idő óta Kőszegfalva lakosai, ha kérdezik nová való, a világot sem mondja, hogy svábfalusi, hanem Kőszegfalvi, akár mint Jókai regényében az „uj földesur“, kit szintén a magyar föld tett magyarrá.

— aj. —

A hadköteles tanítók ügyében újabb miniszteri rendelet úgy intézkedik, hogy mindazok, akik mint népfelkelők besoroztattak de felmentésük iránt illetékes eljárásságuk eljárt, a kérvény elintézéséig bevonulni nem tartoznak, akik pedig helyi szolgálatra minősítették, azokat bizonytalan időre szabadsággalni fogják.

Rokkant katonák hazakerkezése. 137 rokkant katona érkezett Oroszországból Budapestre. Közöttük vannak a mi ezredeinkből: Illés János 83. gy.-e., Gécsi Imre, Kappel József, Süle Sándor, Art Vendel, Ruzsieska Gyula és Baumgartner Ferenc 18-as honvédek, Petries Antal, Vörös Károly, Csizmadia József és Varga Ferenc 20-as honvédek.

A kőszegi hadiárva családja a karácsonyi alkalmával nemcsak gondoskodtak. A 12. vadász zászlóalj rokkant alapja 250 koronát, a Vöröskereszt-egylet szinte 250 koronát és a főgimnáziumi ifjuság is ugyanennyit, összesen tehát 750 koronát adományoztak e célra, mely összeget a polgármester 30—80 koronás tételekben osztott ki a segélyresztorultaknak. Az árvaságra jutott hadiárva száma jelenleg összesen 34.

Lisztet, darát, babot kobzott el a rendőrhatalóság e héten egy olyan vasuti küldeményből, melyet gyümölcs jelzésével akartak engedély nélkül Auszriába csempészni és mely élelmieket nem jogosan szereztek meg. Miniszteri rendelet szerint ezt elárverezik és a bevételzett összeget az országos katonai rokkant alapnak kell juttatni. Most már a vasuton is, a postán is és a vámoknál is, de meg az ország határszélén is a legnagyobb éberséggel gyakorolják az ellenőrzést, hogy a hazafiatlan csempészetnek gátat vessenek, de egyben az elkövetőket példásan megbüntessék.

A 18-as honvédeknek adott szeretetadományokért a pótzászlóalj parancsnoksága a következő köszönő sorokat küldte: Karánszobes, 1915. évi december hó 20-án. Az ujonevételi különítménytől küldött összesen 7 láda szeretetadományt átvettem és a legközelebb a haretérre induló mentőalakulással az ezrednek továbbítani fogom. Kérem az adományozóknak legfőszintűbb köszönetemet tolmicsolni, valamint őszinte köszönetet mondok a társparancsnokságnak az adományok átvételéért és továbbításáért. A közpénzben küldött 160 korona a lábadózó osztalg legénysége részére beszerzendő karácsonyi ajándékokra fordítottat.

A jótékonyaság áldozatainak nevezhetők azok, akik akár az ügynököknek, akár azon hirdetéseknek ülnek fel, mikor azt ígérlik, hogy a tőlük vett vagy megrendelt könyv, kép, szobor, faldisz stb. után bizonyos százalékot juttatnak katonai vagy hadiárva jótékony célra, mert az ilyen árut a valóságos érték-nél drágábban szözzák a megrendelő nyakába, mely összegnek 20—30%-a az ügynöké, 60—70%-a a kereskedőnek, a vállalkozónak, a gyárosnak a zsebébe vándorol és rendszerint 1—2%, ritkán 3—5% a jótékony célnak. Aki jótékonyaságot akar gyakorolni, megteheti itthon is. Mindenütt talál egy jótékony intézményt, hol adományát leadhatja, mindenütt talál egy perselyt, ahová ha csak néhány fillért dob, biztos, hogy jótékony célnak szolgál és nem a rabeszelő, bőbeszédű, toladó ügyeseknek könnyu megélhetésére, vállalkozó, kereskedő és nagyiparosok pezsgős vacsoráira, vagyonyújításra, akik előkelő összeköttetésekkel fogva magasrangu szereplők ajánló leveleit szerzik meg (akárhányszor ezt is pénzért) és az összeharcsolt ezrekből beszolgáltatott kevés fillérhulladékért még kitüntetést is kioszközlnek maguknak. Sajnos, igen sok hatóság is felül az ilyen ajánló leveleknek és vak bizalommal vagy nemtörődomséggel láttatja a népszézipolyozó engedélyt. A helyi hatóság a legridegebben elutasítja ezeket az elősdieket és mivel elfordul, hogy „művészeti tárgyak“ terjesztése címűn való visszaéléssel engedély nélkül hálálnak és toladoknak s a vagyonosabb osztályt akárhányszor szinte parancsólólag kotelezik az állítólagos jótékonyaságra, sőt még diktálják is, hogy legalább mennyit kell adniok, jó lesz az illetőket kiméletlenül kiutasítani és ittlétükre a hatóságot sűrűsösen értesíteni. Ne restelje ezt megtenni senki. Kozgazdasági és közérköcsi szempontból ez is jótékonyaság. Ha akármint kinalnak, az feltétlenül előnyösebben szerezhették meg rendes uton, még részletfizetésre is. Amennyit így megakaríthatnak, annak csak tizedrészét is jótékony célra adván, többet adakoztunk es nem boszankodunk utóbb a nyakunkba sózott silány vagy felesleges beszerzésen.

Köszönetnyilvánítás. A legnagyobb köszönettel nyugtázza a jótékony holgykoszorúeska a Vörös Keresztől a sebesültek számára karácsonyi ajándék-képen átadott 25 koronát és a gimnáziumi hangverseny jövedelméből dr. Bárdos igazgató által szintén átadott 25 K összeget.

A 83-asok karácsonyfajára Freyler Lajos gyűjtésének eredménye a következő: Schönbauer János, Freyler Lajos, Mohr Vilmos, ifj. Eitner Gusztávné 5—5 K, dr. Lauringerné, dr. Kovács I.-né, Unger K.-né, dr. Dreiszker József 4—4 K, Balikó N.-né, Beyer T., Boboss Katalin, Freyler Kornélia, dr. Havas Gy. 3—3 K, Wücs Testvérek, Weinberger G.-né, Roth S., Flamisch G., Perkovits E.-né, dr. Thomasné, Rodig I., Hegedűs J. né, Traun N., özv. Freyler Tódorné 2—2 K, Bacz Kálmán, Schrott F.-né, Simon Annus, Mederlné, Kubinekné, Csapodi K., Koczor L., Lauringer F., dr. Kopfstein L.-né 1—1 K, Gruber Adolf 40 fillér.

A Vörös Kereszt számára Róth Jenő könyvkereskedésében mult héten a következő adományok folytak be: özv. Kirnbauer Sándorné 4 K, Strnad Mici 5 K.

Köszönetnyilvánítás. A kőszegi III/18. honvéd-zászlóalj és III/83-as zászlóalj számára Róth Jenő könyvkereskedésében befolyt ajándéktárgyakból és közpénzadományokból a következő mennyiséget juttattuk a III/18. honvéd-zászlóaljunknak, a helybeli hadkiegészítőparancsnokság révén: 100 csomag dohányt, 220 csomag cigarettapapírt, 4900 darab cigarettát, 400 szivart, 48 karácsonyi dobozt megtöltve különféle ajándéktárgyakkal, 52 pár érmelegítőt, 40 alsóinget, 18 alsónadrágot, 1 hősapkát, 75 pár kapeát, 14 drb. zsebkendőt, 2 pár térdmelegítőt, 7 és háromnegyed kg. csokoládét, 10 liter szilvioriumot, 10 doboz szardíniát, 30 pár harisnyát, 12 pár keztyut, 25 kis ueg likort, 1 doboz különféle szappant, 1 doboz cukrot, 1 csomag aszalt szilvát, 60 drb. noteszt és 5 kg. birsalmasajtot. — A III/83. zászlóaljnak pedig: 2 nagy vasuti ládaba csomagolva 95 drb. karácsonyi dobozt, megtöltve különféle ajándéktárgyakkal, azonkívül közpénzben 16 koronát. Ezen küldemények a szombathelyi hadkiegészítő parancsnokság címére mentek. — Helybeli sebesülteinknek pedig 12 szivarszipkát, 12 ceruzát, 2 pipát és 1 csomag gyufát juttattunk. Fogadják jószívű lelkes közönségünk derék, vitéz katonáinknak szánt kegyes adományáért a leg-hálásabb köszönetünket. A kőszegi Vöröskereszt-egylet nevében Chernel Istvánné elnök.

Karácsonyi ajándékok zászlóaljaink számára legutóbb a következők folytak be Róth Jenő könyvkereskedésében: Meleg ruhát cigarettát stb. adományoztak: Tholdné—Nagy Stefánia, Dragoni Vilmosné, Adler Simon, Weöres Elemerné, özv. Gyomöreay Antalné, özv. Németh Jánosné, Gyomöreay Mariá, Miek—Brozer-család, Ev. IV—VI. elemi leány oszt., Flamisch Gusztávné. — Készpénzt adományoztak: Kőszegi Sorfőzde r. t. 40 K, Brozer Paula 20 K, Braun János Léla 16 K, Dressler Otto, ifj. Eitner Gusztávné, özv. Miek Bertalanne 10—10 K, Sostorisch Nándor 3 K, Csopor Jozsefné, Renner Katam Gaál Mici 2—2 K, Haramia Mihály 20 fillér. — Helybeli sebesülteink karácsonyfajára Jankó György, Köllerné—Rusa Ilona 6—6 K, Ludwig Belane 10 K, N. N. 20 K, a kőszegi szt. Benedekren I. hó 8-án tartott unnepegy jövedelméből a vasutas árvaházban és a kőszegi betegházból elhelyezett sebesültek karácsonyfaja számára 25—25 K, összesen 50 kort., Gratzl Ignac Lukacs-haza, Horváth N. János 5—5 K, Boros Karoly 4 K, Schlapfer-család 3 K, N. N. 2 koronát adományoztak. — Cigarettát, meleg ruhát stb. adományoztak: Hodászy Benáné, Mederl nővérek, Köllerné—Rusa Ilona, Ev. elemi leány isk. IV—VI. oszt., Schaar Jozsefné, Pusky Gyuláné. — További szíves adományokat készséggel fogad továbbra is a fenti könyvkereskedés. — Mindezen szíves adományokért hálás köszönetet mond a Vöröskereszt-egylet nevében Chernel Istvánné elnök.

Dr. Richter fele Anker-Liniment. Capsici compos. Ez a szer az Anker-Pain-Expeller pótlására szolgál, rendkívüli bevált háziszser, amelyet fájdalomcsillapításnál, bedorzsolásnál, koszvógyuadl, rheumatikus fájdalomknál, meghülésnél, megbőnulásnál, Ischiastnál stb. a legjobb eredménnyel alkalmaznak. Az Anker Liniment nagy elterjedtsége a legjobb bizonyítéka ezen szer kitűnőségének s egy házban sem szabad hiányoznia. Ezen szer különösen olyan egyéneknek ajánlatos, akik sokat tartózkodnak a szabadban, akik gyakori időváltozásnak és így könnyen meghülésnek vannak kitéve. Így például: katonák, gazdászok, erdészek, vadászok, földmivesek, halászok, hajósok, kivándorlók stb. és azonkívül turisták megeröltöt turak előtt és után, egyáltalában mindenféle utazó egyéneknek, mert ez a szer gyors és biztos segítséget nyújt. A harotéren levő katonák számára ezen szer egyáltalában nélkülözhetetlen. Tábort levélben is könnyen küldhető. Kapható gyógyszerárakban, vagy közvetlen dr. Richter „Zum Goldenen Löwen“ című gyógyszerárától, Prág, I., Elisabethstrasse 5. — Szétküldés naponta.

Az „Elektro-Bioskop“ december 25-iki műsora: Hadi hirodo (legujabb felvételek a harc-térről). Az ellenséges családok. Drama 1 felvonásban. (Szellemes vigjáték 3 felvonásban. Psylander Waldemar a főszerepben. — Dec. 26-án: Hadi hirodo (legujabb felvételek a harc-térről). Az elveszett paradicsom. (Nagyszerű Nordisk-drama 3 felvonásban. A szép Saschetto Rita a főszerepben.) Keletafrika hőse. (Kacag-tató). — Előadások tartatnak mindkét napon d. u. 1/4, este 6 és 1/9 orakor.

Postai hirdemény. A kereskedelmiügyi m. kir. miniszter a f. évi december 17-én 76.593/915. szám alatt kiadott rendeletével a buza-, rozs-, árpa-, tengeri- és rizisztnek, valamint mindennemű szalonnának, hártnak, zsírnak és sertéshusnak postai csomagokban bármely a magyar szent korona országainak területén kívül fekvő helyre való szállítását és ehhez képest oly tartalmu csomagoknak a postára való feladását további rendelkezésig eltiltotta. A rendelet hatályossága érdekében a m. kir. postának jogában áll mindazon csomagokat, melyekre nézve a tartalombeváltási helyessége tekintetében a jelen rendelet szempontjából kétség merül fel, a feladó vagy a címzett, illetőleg megbízottjuk jelenléte-

ben, ha pedig ennek akadály van, bizottságilag bármikor felbontani. Aki a rendelet ellenére a fentiekkel tartalmazó eseménymagyarázatot hamis tartalomnyilvánítással postára felad, kihágást követ el és 15 napig terjedő elzárással és 200 koronáig terjedő pénzbírsággal büntetendő.

A szeptember 1916. évre szóló kötet már megjelent a Magyar Földrajzi Intézet r. t. kiadásában. Tartalma a következő: A háború és a jövő földrajztudományának. Magyarország földrajzi helyzete. A magyar mezőgazdaság és a háború. Déli határaink és balkáni érdekeink Olaszország és az osztrák-magyar monarchia. Az Adriai tenger és a háború. Dr. Kövesligethy Rádó egyetemi ny. r. tanár oroszországi utinaplójából. A magyarországi és a háború. A Karpatok és a háború. Bulgária. Törökország jövője. A Dardanellák és Konstantinápoly. Az örmény kérdés. Turán és a türáni törekvések fejlődése. Orosz-Lengyelország. A balti tartományok. Belgium. Az Egyesült Államok és a háború. Tengeri közlekedés a háborúban. Az európai tenger és nyersanyagai. A világ gabonatermelése. Háborús költségek, államháztartás, adósság. A háború eddigi területi eredményei. Ellenségeink területe és lélekszáma. Ellenségeink országfoglalási tervet. Amint látnivaló, a háborús földrajz köréből vett időszakos és egyben ama témák egész sorozatát — s valamennyit szakemberek tollából — találjuk benne, amelyek nemcsak a tanuló ifjúság ismeretének gyarapítására, hanem a művelt közönségnek a tájékoztatására is alkalmasak. A szöveg közt kis térképekkel, grafikonokkal tarkított s egyébként is csinosan kiállított 11 iv terjedelmű kis nyolcadretű kötetnek 6 kisebb és 4 nagyobb térképmelléklete az 1915. évi Zsebtalasz térképeinek folytatása, melyek egy-egy háborús országok mindegyikéről pontos és jó térképekkel szolgálnak. Ára 2 K 40 fillér és kapható a Magyar Földrajzi Intézet r. t.-nél, V. Rudolf-tér (Ujpesti-rakpart 2.) valamint minden könyvkereskedésben.

Rózsavölgyi 1915. évi Karácsonyi Albumát ez évben is örömmel fogják fogadni mindazok, kik a múlt évben is vásárolták az albumot, viszont kárpótlást nyernek igen sokan, akik múlt évben nem vásárolhatták meg az értékes albumot, mert rövid pár hét alatt teljesen elfogyott. Nem akarunk jóslásokba becsúszni, de ha végig olvassuk az 1915. évi album tartalmát és ismételtelen meg-megnézzük annak izéles kiállítását, jogosan hihetjük, hogy a több ezer példányban nyomott első kiadása a kiváló magyar zenegyűjteménynek rövid idő alatt el fog fogyni. Nagyszerű operettek, kabaré, műdalok, katonanóták, szalon és táncdarabok teszik gazdagja a 106 oldalas zenegyűjteményt, mely díszes kiállításánál és szolid tartalmánál fogva a legértékesebb karácsonyi ajándék. Kapható minden könyvkereskedésnél és a kiadónál Rózsavölgyi és Tarsanál Budapest IV., Szervita-tér 5.

Videki hírek.

Halalozás. Felsőpulyai Bertalanffy Gyula éneklőkanonok, aranymiséis aldozár, euzetes okrai prépost, Vasvármegye törvényhatóságának tagja vasárnap virradó éjjel 76 éves korában elhunyt. Az elhunyt kanonokot mindenki ismerte szelidségéről és páratlan szivjóságáról. 53 évet töltött el példás papi hivatásban. A megboldogult Sopronban született 1839. december 22-én. A papi pályára lépve, 1862. április 22-én szentelték aldozárú és mint ujmisés, ugyanez évben Lékára került, hol 7 évig működött. Ezután 3 évig Kapatlván volt segédlelkész, a következő 3 évben Borostyánkőn plébános s 1874-ben, mint plébános tért vissza Lékára, ahol kanonokká való kinevezéséig, 1905-ig működött, elnyerve ott az esperesi címet is.

Az első háborús emlékmű. Vasvármegye területén az első emlékmű már elkészült a háborúban elesett hősök tiszteletére. Ezt az emléket Városhodász népe állította a község evang. iskolája előtt elterülő nagy téren. A csinos, piramis formában végződő nagyszögletes alkotás vasbetonból készült és egy egyszerű lakatosmesternek, Schalk Ferencnek művészi érzékét dicséri. Az emlékműnek mind a négy oldalán mélyedések vannak, amelyekbe a harcokban elesettek neveit fogják megörökíteni.

Heti krónika.

Tisza István háborús beszéde a főrendiházban: A háborút nem mi idéztük fel, de végig harcoljuk, amíg ellenségünk be nem látják, hogy önző céljait nem érhetik el. Ez a belátás el fog következni s máris tudhatják ellenségeink, hogy a győzelem a mi oldalunkon van. A békét annak kell megkezdenie, aki a háborút kezdte, ha mi tudjuk is, hogy minden esépp vér hiábavaló, mert nem fogja megváltoztatni az eddigi eredményeket. A mi győzelmünk meg fogja szilárdítani a békét, míg ellenségeink győzelmek csak megzavarná azt.

53 óra Berlintől Konstantinápolyig. A nemsokára meginduló új balkáni expressz vonat menetrendjét — mint Berlintől jelentik — most terjesztették elő a porosz közmunkaügyi miniszternek. A tervbevetett menetrend a következő: a vonat indul Berlin Friedrichstrasse állomásáról reggel 8 óra 16 perccor, az anhalti pályaudvarról pedig reggel 7 órakor. Münchenből 9 óra 30 perccor délelőtt. Budapestre megérkezik este 1 óra 40 perccor és Konstantinápolyba harmadnap délután 2 órakor, Konstantinápolyból a vonat délután 1 órakor indul és megérkezik Berlinbe harmadnap este 9 óra 53 perccor, illetve az anhalti pályaudvarra 11 óra 49 perccor. (Münchenbe 9 óra 10 perccor este.) Ilyenformán az expressz vonat Berlintől Konstantinápolyba 53 óra alatt megy, visszafelé utját pedig 58 óra alatt teszi meg, vagyis körülbelül annyi idő alatt, mint a régebbi keleti expresszvonat.

Eltűnt katonák után. A semleges Hollandia „Internacionales Liebeswerk für Verwundete und Kriegesgefangene” cím alatt egy nemzetközi tudóstóhivatalat szervezett, melynek hivatása az, hogy teljesen önzetlenül kutató, teljesen díjtalanul érdeklődik az eltűnt, fogságba került vagy megszállt katonák után. A felkutatási eljárás megindítását kérő levelet német nyelven kell megírni.

2050 millió a harmadik hadikölcsön. A harmadik hadikölcsön revidáló munkálatainak eredményeképpen megállapították, hogy a végső eredmény körülbelül 2050 milliót tesz ki, vagyis a harmadik hadikölcsön túlhaladta a két milliárdot. Ez az eredmény nem szorult kommentárra, annál kevésbé, mert a pénzügyminiszterium a jegyzéseket szigorúan ellenőrizte és közérdekből tekintélyes összegű jegyzést nem hagyott jóvá. A két milliárdot meghaladó összeg, amelyet a nemzet az állam rendelkezésére bocsátott, kamatozni fog nemcsak azok javára, akik hozzájárultak a hadviselés óriási terheivel, hanem mindenki számára, akinek a sorsát a győzelmes háború előbbreviszi.

Ölcsoág a meghódított Szerbiában. A meghódított Szerbia maximums árai szerint: egy pár csirke 2 K, három darab tojás 20 fillér, egy bárány 9 K, egy kecske 9 K, marhahús kiloja 150 K, borjúhús kiloja 180 K, disznóhús kiloja 150 K, zsír kiloja 250 korona.

Kukoricakenyer Ausztriában. Már a legközelebbi napokban változás fog történni az osztrák főváros élelmiszerpiacán. Az alsó-ausztriai malinok már ismételten kevert lisztet gyártanak. Kísért különben a kukoricakenyer is. Alultól február 1-től kezdve kukoricalisztre is lesz szükség. Ez a szükséglet 4-5 millió mázsa kukoricakészlettel már is fedezve van. Elegendő burgonyától is történt már gondoskodás, úgy, hogy a kenyérkereskedés teljesen megoldottnak tekinthető. A mostani kukoricakenyer a tavalyi tapasztalatok figyelembevételével izletesebb és kevesebbe romlandó is lesz.

Forradalom — a könyvek birodalmában. A könyvek között változatos forradalmat jelent a „Milliók könyve” című regényváltás, mely most indult meg. Ebben a vállalatban a legjobb magyar írók legjobb munkáiból, jó papíron, szép nyomtatásban, izéles kiállításban, teljesen befejezett regényt adunk 24 fillerért. Egy-egy ilyen regény rendszeren 2-3-4 koronába kerül. Az olvasó arat úgy ér el a kiadó, hogy szerezzenben nyomtatja a regényeket. Ez ezel változatos kultúrmissziót teljesít, mert soha el nem képzelt népszerűsítése az írónak, amikor ilyen olcsó áron olvashatja műveit a közönség. Az olvasó így megismeri, megszereti az írókat, minek feltétlenül következménye, hogy aztán többi munkáit is megveszi. A „Milliók könyve”-ben mindenki többet kap 24 fillerért, mint amennyit vár s egy csapással megveti a könyvgyűjtes szép szokásának az alapját. Az első regény Herceg Ferenc: A lap virága, a második regény Szomahazy István: Mesék az írógépről. Ezt követik a legerdekesebb magyar és külföldi regények: többek közt: Mikszáth: Galamb a kalitkában, Farkas Pál: Egy onkentes naplója. A vállalat regényeit mindenütt kaphatók. Előfizetési ára: 6 teljes regényre (negyedévre) 150 K, 13 teljes regényre (félre) 320 K, 26 teljes regényre (egész évre) 600 K. Az előfizetési összeg beküldésére legelőszőrű postautalványt használni. A „Milliók könyve” kiadóhivatala: Singer és Wolfner könyvkereskedése Budapest, VI. Andrassy-ut 16.

ORVOSOK
ajánlják mint kitűnő háziszert a
Millió ember használja saját javára

Kaiser-féle Mell-karamellák

KÖHÖGÉS,
rekedtség, elnyálkásodás, görcsös és szamárköhöges, hurut, légsőhurut ellen, valamint hűlések megakadályozására, elfogva minden katonai szívesen fogadja!

a „3 fenyővel”.

6100 közjegy h bizonyítvány orvosoktól és magánosoktól a legjobban igazolják biztos hatásukat és közkedveltségüket.

Csomagja 20 fillérért, szelence 60 f.-ért kapható SCHAAR JÓZSEF fűszerkereskedésben, valamint LENDVAY LAJOS és KÖTTEL DEZSŐ gyógyszerészeknél Kőszegen és az összes gyógyszerárakban.

Takarékoskodni kell,
de mindamellett mégis szeretnénk valami karácsonyi ajándékot adni, de mit?
Sokan kérdezik ezt!
Nagyon egyszerű a dolog. Menjen **RÓNAI FRIGYES** könyvnyomdájába és rendeljen annak az illetőnek nevével 100 darab **névjegyet.**
Ez a legegyszerűbb, legelőszőrűbb és mindamellett **legolcsóbb karácsonyi ajándék,** kicsinek és nagynak egyaránt és egyúttal a legolcsóbb újévi üdvözlőlap.

Egy tanonc
jó iskolai bizonyítvánnyal felvétetik e lap kiadóhivatalában.

Nyomatott Rónai Frigyes könyvnyomdájában Kőszeg.

Nagyszerűen bevált a harcokban károskalm és általában minden kisel mint legjobb

fájdalomcsillapító bedörzsölés

meghűlés, rheuma, köszvény, influenza, torok-, mell- és hátfájás stb. esetében
Dr. Richter-féle

Horgony-Liniment. capsici compos.
Horgony-Pain-Expeller pótléka.
Üvege K -80, 1.40, 2.-.

Kapható gyógyszerárakban vagy közvetlenül az „Arany oroszánhoz” címzett Dr. Richter-féle gyógyszerárakban, Prága I, Elisabethstr. 6.
Bápenkénti orvosi ellenőrzés.

IT vegyünk karácsonyra ajándékba azoknak, akik a szépet és a zenét szeretik?

A legértékesebb, a legszebb és a legnagyobb magyar zenegyűjtemény

Rózsavölgyi 1915. évi Karácsonyi Albumát.

Ára fűzve 5 kor., kötve 7 kor.
106 oldal, 46 értékesnél értékesebb zeneművet tartalmaz.

Kapható lapunk kiadóhivatalában.

Szombathelyi Takarékpénztár Részvénytársaság kőszegi fiókja,
Kőszeg, Király-út 6. sz. Strucz szálloda mellett.

Elfogad: betéteket jelenleg nettó 4%-os kamatozással betéti könyvesköre és folyószámlára. A kamatozás a betétet követő napon kezdődik, betét kifizetéseket felmondás nélkül eszközöl.

Leszámitol: 2-3 aláírtas üzleti és magánváltókat mindenkor a legelőnyösebben.

Folyósít: rendes és törlesztéses jelzőkölcsonokot földbirtokokra és városi házakra, magasabb kamatu kölcsönöket alacsonyabb kamatu kölcsönökké változtat (convertál).

Értékpapirokat: napi árfolyamon veszik és eladj, tozsdéi megbízatásokat elfogad.

Szelvényeket: költségmentesen bevált; szelvényeket a szelvénytulajnos (talos) alapján díjmentesen beszerez.

Átutalásokat, lefizetéseket eszközöl a világ bármely piacán teljesen díjmentesen.

Értékpapirokra: allami- és magán papirokra előleget ad.

Sorsolás alá eső értékpapirokat árfolyamvesztés ellen biztosít.

Értékpapirokat és értékeket őrzésre és kezelésre átvesz.

Tekintettel, hogy hazánk legnagyobb pénzügyintézetével a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesülettel szoros összeköttetésben áll, mindenféle takarékpénztári és banküzlet megbízást a legelőnyösebben bír lebonyolítani. Mint az Első Magyar Általános biztosító társaság ugyancsak mindenféle biztosítást elfogad és felvilágosítással készséggel szolgál.

Központ: **Szombathelyi (regi) Takarékpénztár Szombathely. Alakult: 1867-ben.**
Alaptőke 1,600.000 kor. Tartalékok: 400.000 kor.
Takarékbetétek 15 millió koronán felül.
Saját tőkéi 2,250.000 korona.

STOCK-COGNAC MEDICINAL

hivatalos olómozárral ellátott palackokban mindenütt kapható

CAMIS, STOCK
gőzfűzemű gyárból

BARCOLA.

